श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये उत्तरकाण्डे

॥ द्वादशः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ द्वादशः सर्गः ॥

शूर्पणखाया विवाहो रावणादीनां च परिणयो मेघनादस्य जन्म च

राक्षसेन्द्रोऽभिषिक्तस्तु भ्रातृभिः सहितस्तदा।
ततः प्रदानं राक्षस्या भगिन्याः समचिन्तयत्॥ **7.12.1** ॥

स्वसारं कालकेयाय दानवेन्द्राय राक्षसीम्।
ददौ शूर्पणखां नाम विद्युज्जिह्वाय राक्षसः॥ **7.12.2** ॥

अथ दत्त्वा स्वयं रक्षो मृगयामटते स्म तत्।
तत्रापश्यत् ततो राम मयं नाम दितेः सुतम्॥ **7.12.3** ॥

कन्यासहायं तं दृष्ट्वा दशग्रीवो निशाचरः।
अपृच्छत् को भवानेको निर्मनुष्यमृगे वने॥ **7.12.4** ॥

अनया मृगशावाक्ष्या किमर्थं सह तिष्ठसि।
मयस्तदाब्रवीद् राम पृच्छन्तं तं निशाचरम्॥ **7.12.5** ॥

श्रूयतां सर्वमाख्यास्ये यथावृत्तमिदं तव।
हेमा नामाप्सरास्तात श्रुतपूर्वा यदि त्वया॥ **7.12.6** ॥

दैवतैर्मम सा दत्ता पौलोमीव शतक्रतोः।
तस्यां सक्तमना ह्यासं दशवर्षशतान्यहम्॥ **7.12.7** ॥

सा च दैवतकार्येण गता वर्षाश्चतुर्दश।
तस्याः कृते च हेमायाः सर्वं हेममयं पुरम्॥ **7.12.8**॥

वज्रवैदूर्यचित्रं च मायया निर्मितं मया।
तत्राहमवसं दीनस्तया हीनः सुदुःखितः॥ **7.12.9**॥

तस्मात् पुराद् दुहितरं गृहीत्वा वनमागतः।
इयं ममात्मजा राजंस्तस्याः कुक्षौ विवर्धिता॥ **7.12.10**॥

भर्तारमनया सार्धमस्याः प्राप्तोऽस्मि मार्गितुम्।
कन्यापितृत्वं दुःखं हि सर्वेषां मानकाङ्क्षिणाम्॥ **7.12.11**॥

कन्या हि द्वे कुले नित्यं संशये स्थाप्य तिष्ठति।
पुत्रद्वयं ममाप्यस्यां भार्यायां सम्बभूव ह॥ **7.12.12**॥

मायावी प्रथमस्तात दुन्दुभिस्तदनन्तरः।
एवं ते सर्वमाख्यातं याथातथ्येन पृच्छतः॥ **7.12.13**॥

त्वामिदानीं कथं तात जानीयां को भवानिति।
एवमुक्तं तु तद् रक्षो विनीतमिदमब्रवीत्॥ **7.12.14**॥

अहं पौलस्त्यतनयो दशग्रीवश्च नामतः।
मुनेर्विश्रवसो यस्तु तृतीयो ब्रह्मणोऽभवत्॥ **7.12.15**॥

एवमुक्तस्तदा राम राक्षसेन्द्रेण दानवः।
महर्षेस्तनयं ज्ञात्वा मयो हर्षमुपागतः॥ **7.12.16**॥

दातुं दुहितरं तस्मै रोचयामास तत्र वै।
करेण तु करं तस्या ग्राहयित्वा मयस्तदा॥ **7.12.17**॥

प्रहसन् प्राह दैत्येन्द्रो राक्षसेन्द्रमिदं वचः।
इयं ममात्मजा राजन् हेमयाप्सरसा धृता॥ **7.12.18**॥

कन्या मन्दोदरी नाम पत्न्यर्थं प्रतिगृह्यताम्।
बाढमित्येव तं राम दशग्रीवोऽभ्यभाषत॥ **7.12.19**॥

प्रज्वाल्य तत्र चैवाग्निमकरोत् पाणिसङ्ग्रहम्।
स हि तस्य मयो राम शापाभिज्ञस्तपोधनात्॥ **7.12.20**॥

विदित्वा तेन सा दत्ता तस्य पैतामहं कुलम्।
अमोघां तस्य शक्तिं च प्रददौ परमाद्भुताम्॥ **7.12.21**॥

परेण तपसा लब्धां जघ्निवान् लक्ष्मणं यया।
एवं स कृत्वा दारान् वै लङ्काया ईश्वरः प्रभुः॥ **7.12.22**॥

गत्वा तु नगरीं भार्ये भ्रातृभ्यां समुपाहरत्।
वैरोचनस्य दौहित्रीं वज्रज्वालेति नामतः॥ **7.12.23**॥

तां भार्यां कुम्भकर्णस्य रावणः समकल्पयत्।
गन्धर्वराजस्य सुतां शैलूषस्य महात्मनः॥ **7.12.24**॥

सरमां नाम धर्मज्ञां लेभे भार्यां विभीषणः।
तीरे तु सरसो वै तु सञ्जज्ञे मानसस्य हि॥ **7.12.25**॥

सरस्तदा मानसं तु ववृधे जलदागमे।
मात्रा तु तस्याः कन्यायाः स्नेहेनाक्रन्दितं वचः॥ **7.12.26**॥

सरो मा वर्धयस्वेति ततः सा सरमाभवत्।
एवं ते कृतदारा वै रेमिरे तत्र राक्षसाः॥ **7.12.27**॥

स्वां स्वां भार्यामुपादाय गन्धर्वा इव नन्दने।
ततो मन्दोदरी पुत्रं मेघनादमजीजनत्॥ **7.12.28**॥

स एष इन्द्रजिन्नाम युष्माभिरभिधीयते।
जातमात्रेण हि पुरा तेन रावणसूनुना॥ **7.12.29**॥

रुदता सुमहान् मुक्तो नादो जलधरोपमः।
जडीकृता च सा लङ्का तस्य नादेन राघव॥ **7.12.30** ॥

पिता तस्याकरोन्नाम मेघनाद इति स्वयम्।
सोऽवर्धत तदा राम रावणान्तःपुरे शुभे॥ **7.12.31** ॥

रक्ष्यमाणो वरस्त्रीभिश्छन्नः काष्ठैरिवानलः।
मातापित्रोर्महाहर्षं जनयन् रावणात्मजः॥ **7.12.32** ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
उत्तरकाण्डे द्वादशः सर्गः॥